

عنوان مقاله:

نقدی بر گفتمان ژئوپلیتیک شیعه؛ با تاکید بر رویکرد تبارشناسانه

محل انتشار:

فصلنامه ژئوپلیتیک، دوره 9، شماره 32 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

Marjan Badiee Azandehie - استادیار جغرافیای سیاسی، دانشگاه تهران

Vahid Kiani - - دانشجوی دکتری جغرافیای سیاسی، دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

ژئوپلیتیک در اندیشه های مدرن مبتنی بر عنصر «مکان» به عنوان عامل کلیدی در فهم مناطق ژئوپلیتیکی بوده است، اما در اندیشه های ژئوپلیتیک پست مدرن، عنصر «فضا» مورد تاکید قرار گرفته است که به جای مکان، بر گفتمان های نزدیک به یکدیگر در فضایی عام تاکید می کند. «ژئوپلیتیک شیعه» برخلاف جلوه های عینی ژئوپلیتیکی، دارای هیچ گونه نمود عینی نه در سطح نقشه نگاری و نه سرزمینی نیست، بلکه نوعی تلاش در جهت «تقویت گفتمان واژگانی جدید» پس از جنگ سرد است که با هدف تهدید جلوه دادن شیعیان خاورمیانه به منظور تولید «قدرت نرم» برای کشورهای غرب صورت می گیرد. اصطلاح «ژئوپلیتیک شیعه»، نظامی از «ساختار قدرت» را مکشوف می سازد که می توان در آن به انگیزه های ابداع این واژه پی برد. مقاله حاضر در تلاش است با بازخوانی اصطلاح «ژئوپلیتیک شیعه» با تاکید بر ایران، از طریق «تبارشناسی مفهومی» که در قالب «روش گفتمانی» انجام می گیرد، و با افشای «ساختارهای نامرئی قدرت»، فهم بهتری از این اصطلاح به دست دهد. نتایج تحقیق نشان می دهند که استقرار ایران شیعی در ماتریس کشورهای سنی حوزه خلیج فارس، همواره یکی از حوزه های مانور غرب برای اعمال فشار سیاسی بر علیه ایران بوده است. به طوری که ارائه و تبلیغ طرح هایی مانند «ایران هراسی»، «هلال شیعی» و «خاورمیانه جدید»، راهبردی صرف از سوی بازیگران منطقه ای و فرامنطقه ای برای خروج ایران از میدان بازی بوده است.

کلمات کلیدی:

تبارشناسی، قلمروسازی گفتمانی، ژئوپلیتیک شیعه، هلال شیعی، ایران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1827358>

